

Przedpłata (za egz. nieobowiązkowe) na miesiąc luty 1,30 zł.

Krotoszyński

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1-lam) lub jego miejsce 10 groszy.

Oredownik Powiatowy

wychodzi w środy i soboty.

Administracja: DRUKARNIA — KROTOSZYN, UL. KOZMIŃSKA 2. TEL. 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 39.

Zezwolenie na kweste.

Pan Wojewoda udzielił Zarządowi Klasztornemu OO. Franciszkanów w Kobylinie zezwolenia na zbieranie składek pieniężnych i darów w naturaljach po domach w czasie do 31 grudnia 1933 r.

Zbierający składki winni być zaopatrzeni w pozwolenie Pana Wojewody wzgl. uwierzytelniony odpis tegoż, w legitymacje osobiste z fotografjami i upoważnienie powyższego Zakładu oraz w listy składkowe z stronami ponumerowanymi i poświadczonymi przez Władze Bezp. i Porządku Publicznego.

Krotoszyn, dnia 28 stycznia 1933 r.

Za Starostę Powiatowego:

B. 32/11/33.

Bonowski, asesor.

Zezwolenie na kweste.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło Komitetowi Budowy Kościoła w Ożerzynie zezwolenia na urządzenie zbiórki publicznej w postaci sprzedaży obrazów o treści religijnej i patriotycznej w czasie do 31 grudnia br.

Krotoszyn, dnia 27 stycznia 1933 r.

Za Starostę powiatowego:

(—) Bonowski, asesor.

Nr. B. 32/9/33.

Dział nieurzędowy.

Z bliska i daleka

Sejmowa komisja oświatowa przystąpiła do dyskusji nad wniosonym przez Rząd projektem nowej ustawy o organizacji szkół akademickich. Wyслуchano przemówień powołanych w charakterze ekspertów i rektorów wyższych szkół akademickich. Prof. Kutrzeba (Kraków) i prof. Sierpiński (Warszawa) wypowiedzieli się stanowczo przeciwko nowej ustawie. Prof. Czerny (Lwów) wskazał, iż nie może być mowy o tem, że nowa ustawa znosi autonomję szkół akademickich, gdyż ustrój obecny nie jest właściwie autonomją, i taka „autonomja”, jakiej rzekomo „bronia” niektóre organy prasy demagogicznej, nigdzie i nigdy na świecie nie istniała. Prof. Wałek-Czernecki (Warszawa) wskazał, że wolność nauki była i jest tłumiona najeźdźcą nie przez władzę państwową, ale właśnie przez korporacje profesorów. W wiekach średnich monarchowie bardzo często musieli bronić wolności

nauki przeciwko korporacjom profesorskim. W naszych czasach widzieliśmy, że znakomici historycy Tadeusz Korzon i Ludwik Kubala nie mogli uzyskać katedr na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdyż poglądy ich nie odpowiadały panującej na tym uniwersytecie wszechwładnie doktrynie t. zw. szkoły krakowskiej. Kolejne życia prof. Boudouin de Courtenay i prof. Bujwida wskazują również na to, że wolność nauki nie jest szanowana właśnie przez ciała profesorskie. W Niemczech obecnie żaden profesor uniwersytetu nie śmie głosić idei pacyfistycznych ze względu na terer ciał profesorskich. Korporacje studenckie roszczą sobie również prawo do cenzurowania poglądów, głoszonych ex cathedra przez profesorów. Jaskrawe tego dowody mieliśmy świeżo we Wrocławiu, dawniej nieco w Heidelbergu.

Wysuwana przez opozycję obawa, że Rząd Marszałka Piłsudskiego będzie gnębił wolność nauki jest w sprzeczności z faktem, że właśnie Marszałek Piłsudski dał dowody swego kultu dla mężów nauki, wpływem swym powodując powołanie znakomitego uczonego i swego przyjaciela ś. p. Gabryela Narutowicza na pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, a następnie również znakomitego uczonego prof. Ignacego Mościckiego, na obecnego Prezydenta Rzeczypospolitej. Co się tyczy korporacji akademickich, to wypadki czasów ostatnich dowiodły, że oprócz naśladowania oznak zewnętrznych, nie mają one nic wspólnego z prawdziwym duchem korporacyjnym. Są to poprostu grupy polityczne, używane przez poszczególne partie polityczne jako bojówki do walki z rządem i organami władzy. Żaden rząd nie może, oczywiście, tolerować tego rodzaju „autonomji” gwałtów i samowoli.

Z przemówienia ministra J. Jędrzejewicza na sejmowej komisji oświatowej dowiedzieliśmy się o pomyślnym stanie realizacji szkolnictwa powszechnego, pomimo zmniejszenia budżetu ministerstwa, spowodowanego kryzysem. Liczba dzieci w wieku szkolnym wynosi obecnie 4 811 000. Obowiązek szkolny spełnia obecnie 4 362 000, z tego w szkołach powszechnych 4 166 000, a więc — o 262 000 więcej, aniżeli w roku ubiegłym. Stało się to dzięki zdrowemu stosunkowi nauczycielstwa, które podniosło ilość godzin swej pracy tygodniowej do ustawowego maximum. Obszar izb lekcyjnych zwiększył się o 50 000 m. kw. Liczba szkół powszechnych, bez śląska wynosi obecnie 24 352, o 56 więcej, aniżeli w roku ubiegłym. Liczba dzieci, które spełniają swój obowiązek nauczania się poza szkołą wynosi 143 000, zaś 190 000 jest takich, które do

szkoły uczęszczały i 125.000 mamy dzieci „wieściagalnych“, gdyż mieszkają w osiedlach zbyt odległych, pozostających poza szkołą, o 152.000 więcej, aniżeli w roku ubiegłym. Objasnia się to tem, że w r. b. mieliśmy ponad 400.000 dzieci w wieku szkolnym, z czego szkolnictwo powszechne zdołało wcielić do swych szeregów 262.000. Oczywiście, ideałem jest, by ani jedno dziecko w Polsce nie było pozbawione możliwości uczęszczenia do szkoły. Ale osiągnięcie tego ideału zależne jest od środków tj. od budżetu.

Jakich sposobów chwytają się pewne „sfery gospodarcze“ w walce z dążeniem Rządu do niższości cen wyrobów przemysłowych, tego mamy właśnie świeży dowód. Nad kartelem cementowym zawisła groźba niższości cel i dopuszczenia na rynek polski tańszego cementu zagranicznego. Wobec tego nasz kartel cementowy porozumiał się z kartelem cementowym europejskim i uzyskał odeń zapewnienie, że nawet w razie niższości cła, ani jedna beczka cementu nie pójdzie do Polski. Jak widzimy, nasze sfery przemysłowe, które mają pełne usta frazesów patriotycznych, gdy chodzi o uzyskanie cel ochronnych lub pomocy kredytowej ze strony Rządu, nie wahają się uciekać do pomocy organizacji międzynarodowej przeciwko własnemu Rządowi i interesom własnego społeczeństwa. Obniżenie cen cementu jest koniecznością gospodarczą, wobec potrzeby ożywienia ruchu budowlanego w Polsce. Obecnie cena cementu jest niczem nieusprawiedliwiona. Bezcza cementu przed zawiązaniem się kartelu kosztowała 3 zł 75 gr, obecnie kosztuje 8 zł. Ale zato 19 cementowni zaprzestało swej produkcji i otrzymuje satę odszkodowania za „postój“. Oczywiście, odszkodowania dostają tylko właściciele i dyrektorowie, robotnicy są bezrobotni.

Rząd, oczywiście, nie będzie się liczył z manewrami kartelowniczymi cementowych. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów upoważnił p. ministra przemysłu i handlu do wydania zarządzeń, mających na celu obniżenie cen cementu o 25 procent. Uchwała Komitetu Ekonomicznego przewiduje m. in. wydanie rozporządzenia o bezelowno przywozu cementu z zagranicy, o ile do dnia 1-go lutego r. b. obniżą ceny cementu o 25 proc. nie zostanie dokonana. Przypuszczać należy, że jeśli zmowa kartelu cementowego z kartelownicami zagranicznymi istotnie dałaby wyniki, co zresztą jest wątpliwe, Rząd nie zawaha się przed zastosowaniem innych środków.

Termin wpłacania podatku dochodowego od uposażeń.

Ministerstwo Skarbu wystosowało do wszystkich Izb Skarbowych okólnik, w którym wyjaśniło, że potrącone przez służbodawców kwoty podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, winny być wpłacone do właściwej kasy skarbowej lub na konto kasy w P. K. O. w terminie do dni 7 po dokonaniu potrącenia.

Obniżenie opłat egzekucyjnych za upomnienie.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 1933 r. obniżone zostały opłaty za doręczenie upomnień w postępowaniu egzekucyjnym przy egzekwowaniu należności nie przekraczających 5 zł. Rozporządzenie powyższe postanawia że opłata za upomnienie wynosi 50 gr przy śledzeniu należności nieprzekraczających 1 zł. 50 gr

i 1 zł przy śledzeniu należności od 1 zł 51 gr do 5 zł. Stawki opłat za upomnienie przy śledzeniu należności ponad 5 zł 01 gr oraz opłaty za dokonanie innych czynności egzekucyjnych również przy niższych kwotach zaległości nie uległy zmianie.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem 23 stycznia 1933 r. i ma zastosowanie także do upomnień doręczonych przed dniem 23 stycznia r. b., o ile opłata dotychczas nie została nadesłana do Kasy Skarbowej.

Sowiety zakupują trzodę chlewną w Polsce.

Przedstawicielstwo handlowe Sowieców pertraktuje w sprawie nabycia dużych transportów trzody chlewniej w Polsce.

Jak dowiadujemy się transakcja ta objęłaby ogółem 50.000 sztuk trzody a wywóz do Rosji przeprowadzony byłby przez cały 1933 r. w odpowiednich etapach. „Terol“.

Jakie są wymagania pokarmowe roślin.

Rozpoczynający się okres zakupu nawozów do wiosennej kampanji nawozowej zmusza do zastanowienia się czego naszej glebie brakuje oraz jakich pokarmów potrzebować będą uprawiane przez nas rośliny, aby móc brak ten uzupełnić.

Wymagania pokarmowe ważniejszych roślin uprawnych są następujące: Pszenica — azotu i fosforu. Zyto i owies — azotu i fosforu. Jęczmień — azotu, potasu (co się tyczy jęczmienia browarnego, należałoby podkreślić także potas). Bobik — fosforu, potasu i wapna. Groch, wyka, konieczyna i lucerna — wapna, fosforu i potasu. Łubin — potasu. Seradela — potasu i fosforu. Gryka — azotu. Buraki — azotu, fosforu, potasu i wapna. Ziemiaki — azotu i potasu. Rzepa — azotu, fosforu, potasu i wapna. Len i konopie — azotu i potasu.

Brak azotu — liście nabierają zabarwienia jasno-zielonego, prawie żółtego; podczas zasychania liści barwa ta przechodzi w jasno-brązową lub żółtą; wierzchołki stają się czerwone. Dowodem braku azotu w glebie jest ukazywanie się kościeńca.

Brak fosforu — liście nabierają zabarwienia niebieskawo-zielonego, na brzegach tworzą się czarne plamy rozprzestrzeniające się w następstwie na całej powierzchni liścia. Usychające liście są barwy ciemno-brązowej. Rośliny słabo wyrastają, a podczas dojrzewania można zauważyć kłosa źle wykształcone, ziarno nieporodne, dużo słomy w stosunku do ziarna; buraki zawierają mało cukru.

Brak potasu — na liściach powstają żółtawe plamy rozszerzające się od brzegów liści na całe blaszki. Ogonek i nerwy liściowe pozostają zielone, ale zginają się w sposób specjalny; uwypuklają się ku górze.

Brak wapna ujawnia się przez wyrost długich liści osadzonych na wysokich, cienkich łodygach i skręcanie liści. Charakterystyczne przy braku wapna jest występowanie złocienia, skrzypu, szczawiku. „Terol“.

Kronika miejscowa.

— Wieczór karnawałowy. Przypominamy w ostatniej chwili o wieczorze Karnawałowym Kola Przyjaciół Harecerstwa w środę 1 b.m. w salach Hotelu Wielkopolskiego. Zabawa zapowiada się bardzo dobrze. Spieszmy wszyscy bawić się — pamiętajmy że dochód jest przeznaczony na kolonje letnie.

— Tegoroczny Tydzień Propagandy Trzeźwości (od 1—8 II.) przypomina społeczeństwu doniosłe znaczenie sprawy trzeźwości hasłem:

Przez trzeźwość do odrodzenia!

Podobnie jak na wojnie walczy się różnorodną bronią i metodą, tak i w walce z alkoholizmem trzeba rozróżnić i umiejętnie używać różnych sposobów. Niema oczywiście jednego lekarstwa na chorobę społeczną tak zastarzałą i zrosniętą z błędnymi poglądami, fatalnymi zwyczajami towarzyskimi i urzędzeniami życia publicznego. To pewnie atoli, że walka jest trudną i że wobec tego tem konieczniej powinni się łączyć w organizacje ci, którzy chcą ze skutkiem walkę staczać. Jak pojedynczy szeregowiec nie wygra bitwy, tylko armia wyszkolona z dowództwem dzielnym, podobnie w walce z alkoholizmem nie można nawet marzyć o zwycięstwie bez organizacyj silnych, liczących i żywotnych. Komu czas na osobistą współpracę nie pozwala, temu dana jest możność należenia do Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej ze składką 6 zł. rocznie. Kto zaś ma zamiar wziąć czynny udział w walce, dla tego istnieją: Katolicki Związek Abstynentów, Związek Nauczycieli Abstynentów, Polski Związek Księży Abstynentów i Bractwo Wstrzemięźliwości. Po bliższe szczegóły polecamy się zwracać do Składnicy Abstynenckiej w Poznaniu Aleje Marcinkowskiego 26 albo też do Biura Parafjalnego w miejscu.

— Walne zebranie Tow. właśc. Domów i Nie ruchomości odbędzie się dnia 3 lutego 1933 o godz. 8-mej wieczorem w Hotelu Wielkopolskim.

— Z Walnego Zebrania Koła Przyjaciół Harcerstwa. Dnia 25 stycznia b. r. odbyło się w Szkole Wydziałowej Walne Zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa w Krotoszynie przy udziale 60% członków. Zebraniu przewodniczył Pan Starosta Kasprzak. Po ciekawym referacie o harcerskich obozach letnich nastąpiły sprawozdania Zarządu. Pamięć zmarłego prezesa ś. p. insp. szk. Knasta zebrani uczcili przez powstanie. W roku sprawozdawczym odbyło się 12 posiedzeń Zarządu, Komisyj i plenarnych na których załatwiono wszelkie aktualne sprawy. Praca Koła była wszechstronna obejmowała akcję charytatywną, opiekuńczą względem drużyn a w szczególności kolonij i obozów letnich. Zarząd brał żywy udział w zjazdach, wypowiadał się na temat potrzeb harcerstwa na terenie własnym i ogólnopolskim, zwizytował wszystkie prowadzone obozy, zdobywał fundusze na prowadzenie swych agend. Koło P. H. utrzymywało bardzo dobre stosunki z władzami cywilnymi i wojskowymi i cieszyło się poparciem miejscowego obywatelstwa. Wszystkim osobom i instytucjom, które z Kołem współpracowali składał Zarząd serdeczne podziękowania. Należy z uznaniem podnieść że K. P. H. zdołało w roku sprawozdawczym wysłać do kolonij obozów około 170 młodzieży na okres około 4 tygodni.

Z sprawozdań Hufców dowiedzieliśmy się o cichej a nieustającej pracy harcerek i harcerzy, których liczba wynosi 450. W drużynach, na które rozpadają się hufce prowadzi się kursy terenoznawcze, drużyn ratowniczych, zdobywa młodzież P. O. S., zaprawia się w czynnej miłości bliźniego, doskonali na dobrych obywateli, poznaje kraj przez wycieczki krótsze i dalsze.

Zaczerpnijmy żywego ducha tej młodzieży, wstępujemy na członków K. P. H. popierajmy imprezy Koła, pomóżmy czynnie wychowywać naszą młodzież, dajmy jej więcej powietrza, słońca i ruchu.

— Bal Maskowy. Zarząd Ligi Morskiej i Kolonjalnej (Oddział w Krotoszynie) urządza dnia 4 lutego br. w salach „Hotelu Wielkopolskiego“ Bal Maskowy, który to z powodu licznych atrakcyj i niespodzianek stanie się prawdziwą sensacją karnawału obecnego. Czysty zysk, po odtrąceniu wsparcia na bezrobotnych, wyznacza się na fundusz emigracyjny. Ze względu na podwójnie wzniosły i szlachetny cel imprezy, uprasza się wszystkich zaproszonych gości o jaknajbliższe przybycie.

Główne momenty programu balu maskowego: otwarcie balu maskowego — artystyczne produkcje taneczne — głosowanie plebisytowe za pomocą kartek wyborczych, wrzuconych do urny na balu — ogłoszenie wyników i premjowanie masek — filmowanie na sali. Olsniwiająca i artystyczna dekoracja sali, że rzeklibyś: „Oddam cały mój majątek za jeden bal maskowy Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

— Ze sportu. W niedzielę dnia 29 bm odbył się w Domu Kat. mecz ping-pongowy pomiędzy reprezentacją Harcerskiego Klubu Sportowego przy 1szej druż. harc. im. ks. Józefa Poniatowskiego a drużyną ping-pongową Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. Zwyciężyła drużyna S. M. P. bijąc bezapelacyjnie przeciwnika w stosunku 10.0.

— Skutki jazdy kawalerskiej. W ubiegłym tygodniu najechał wóz ciężarowy na drodze Krotoszyn Pleszew na powózkę z której jak z procy wylecieli do rowu jadący powózką, nie odnosząc na szczęście żadnego poważnego uszkodzenia. Koni został okaleczony i powózka uszkodzona. Bestjański szofer pozostawił swe ofiary w rowie i czmychnął w stronę Pleszewa. Jak się bliżej dowiadujemy, jechała powózka żona Kostki Jana z Benic wraz z córką i parobkiem którzy powracali od strony Rozdrażewa do domu. Około godz. 21 zdążył wóz ciężarowy od strony Krotoszyna w stronę Pleszewa. Ze względu na słabe oświetlenie i szybką jazdą, nie zauważył szofer powózki zdążającej przed sobą, na którą też z boku najechał rozbijając powózkę i kalecząc jednego konia. Policja jest już na tropie swawolnego szofera który też za to będzie odpowiadał przed sądem.

— Rozbój. W sobotę popoł. około godz. 15,30 wtargnęli do mieszkania p. Królikowej zamieszkałej przy ul. Leśnej synowie właścicieli tejże posesji Stefan i Jan Damasiewicz i poturbowali ją tak poważnie, że straciła przytomność. Bezprzytomną Królikową odstawiono do tut. szpitala, gdzie dopiero po godzinie uzyskała takową i do dnia dzisiejszego przebywa w szpitalu. Tło najścia jest zatarg mieszkaniowy. Królikowa zadłużała p. Damasiewiczowej za 1½ miesiąca z dzierżawą i na tem tle doszło pomiędzy synami a Królikową do zatargu, skutkiem czego tak poważnie ją poturbowali. Krewkami młodzieńcami zaopiekowała się policja.

— Największy ambaras, gdy wszyscy chcą raz. Czereda cyganów obozująca przy ul. Raskowskiej urządza swe wyprawy na pobliskie wioski w celu wróżby, reperacyj kotłów i t. p. rzeczy, a mówiąc zwyczajnie urządza najpospolitszą zebranię, przy której im się udaje niejednokrotnie wrócić z poważnym łupem ofiarowanym czy też skradzionem. I tak w sobotę w południe gdy wrócili z swej wyprawy zebraczej z obładowanem wozem siana, wstąpili do gospody p. K. przy ul. Kaliskiej ażeby sobie zakropić. Podczas podziału siana do-

szło pomiędzy nimi do kłótni rezultatem czego była bijatyka która się przeniosła na ulicę. Policja zabrała wszystkich na odwach, gdzie po spisaniu protokołu i nałożeniu mandatu doraźnego ich zwolniła. Charakterystyczną jest przy tem ich solidarność: jeden za wszystkich — wszyscy za jednego. Po osadzeniu ich w areszcie jak wspólnie się tłukli tak później wspólnie się zbierali ażeby nałożoną karę zapłacić.

Koźmin. W byłem powiecie koźmińskim pojawiły się w większej ilości falsyfikaty nowych 5 złotych, które bardzo mało się różnią od prawdzi-

wych. Odróżnić je można tylko po dźwięku i wadze. Poza tem metal użyty do nich jest giętki. A zatem jaknajwiększa uwaga przy odbiorze tych monet jest pożądana.

— Pożar. W nocy na 28 bm. około godz. 23 wybuchł pożar w zagrodzie gospodarza p. Kubiaka w Kaniewie skutkiem czego spaliła się doszczętnie stodoła. Rozszalały ogień przy sprzyjającym wietrze przeniósł się na sąsiednie zabudowania gdzie strawił doszczętnie 2 stodoły wdowie Zmysłonej i gospodarzowi Adamiakowi. Wszyscy byli bardzo nisko ubezpieczeni.

NA KARNAWAŁ

Jedwabie — Tiule — Koronki — Wstążki
Maski — Bielizna — pończochy

SUKNIE balowe i wieczorowe

Błuzki — Szale — Rekawiczki — Wachiarze
Krawatki — **UBRANIA** wieczorowe —
SMOKINGI — **KOSZULE** frakowe

„BAZAR” W. TYKOCIŃSKI KROTOSZYN Rynek 27 Tel. 36

Myśl o przyszłości
to książka oszczędności

Najlepszą lokatą kapitału jest

Deutsche Genossenschaftsbank

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością

Telefon nr. 95 **KROTOSZYN** Zdunowska 12

P. K. O. 207.829

SARNY

zakupuje po cenach najwyższych
we wtorki i piątki w Krotoszynie
poniedziałki i czwartki w Koźminie

G. Rauhuł, Jutrosin

Tel. 33.

Licytacja przymusowa.

W poniedziałek, dnia 6 lutego 1933 o godz. 11-tej
w Koźminie w moim podwórzu przy ul. Klasztornej nr. 20 sprzedawać będę najwięcej dającemu za
gotówkę:

1 smochód marki „Chevrolet” i 1 wóz (ciężki).

(—) GLEMA, kom. sąd. w Koźminie.

Licytacja przymusowa.

W poniedziałek, dnia 6 lutego 1933 o godz. 12-iej
w Koźminie sprzedawać będę najwięcej dającemu
za gotówkę:

25 worków koniczyny siewnej, razem około 36 ctr.

Zbiórka chęć kupna mających w podwórzu firmy
Ein u. Verkaufsgenossenschaft w Koźminie Dworzec.

(—) GLEMA, kom. sąd. w Koźminie.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KROTOSZYNA

w Krotoszynie. — Instytucja pupilarno-pewna.

Telefon 7

Rek założenia 1847.

Telefon 7

PRZYJMUJE wkłady oszczędnościowe począwszy od 1,— zł, UDZIELA pożyczek na
weksle i pod zastaw papierów wartościowych. — OTWIERA rachunki bieżące i dy-
skontuje weksle. — ZAŁATWIA wszelkie przekazy krajowe i zagraniczne. —
PRZYJMUJE weksle i inne dokumenty do inkasa.

Za wkłady i odsetki odpowiada gmina miasta Krotoszyna całym swym majątkiem
wynoszącym ca 8 milionów złotych.